

รายงานผลสัมฤทธิ์แผนปฏิบัติการระดับชาติด้านการต่อต้านวัณโรค พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ของกองวัณโรค กรมควบคุมโรค

๑. บทสรุปผู้บริหาร

การประเมินแผนปฏิบัติการระดับชาติด้านการต่อต้านวัณโรค รอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความสำเร็จของแผนฯ และประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนของระบบกำกับและประเมินผลการดำเนินงานที่ใช้ในปัจจุบัน และเป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหาร, นักวิชาการในการให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน วัณโรคและติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจว่ามาตรการใดที่บรรลุผลตามเป้าหมาย มาตรการใดจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข

กองวัณโรคได้ศึกษาทบทวนเอกสารที่สำคัญ ๆ (Desk review) ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของแผนงาน วัณโรคประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ จากระบบข้อมูลวัณโรคของประเทศ (National Tuberculosis Information Program : NTIP) ระบบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงานวัณโรคประจำปีที่ทำโดยองค์การอนามัยโลก (Global TB Report) รายงานการดำเนินงานของโรงพยาบาลทั้งในและนอกกระทรวงสาธารณสุข รายงานผลการประเมิน มาตรฐานโรงพยาบาลคุณภาพการดูแลรักษาวัณโรค ข้อมูลจากคู่มือแนวทางการบริหารจัดการและการปฏิบัติการ ด้านวัณโรค และโปรแกรมรายงานห้องปฏิบัติการชั้นสูง (Modified TB System)

จากผลการประเมินพบว่าแผนปฏิบัติการระดับชาติด้านการต่อต้านวัณโรคฉบับนี้ กำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ในการดำเนินงานไว้ ๕ ยุทธศาสตร์ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าประสงค์ คือ “ลดอัตราการอุบัติการณ์ของวัณโรคลงร้อยละ ๑๒.๕ ต่อปี จาก ๑๗๑ ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้เหลือ ๘๘ ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน เมื่อสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๖๔” เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ยุติวัณโรค (The End TB Strategy) ที่แนะนำโดยองค์การอนามัยโลก

ภาพรวมของการดำเนินงาน พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ตามแผนปฏิบัติการฯ ในการบรรลุเป้าประสงค์ สรุปการประเมินยังพบว่า ปัจจัยเกื้อหนุนต่อการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มีอยู่หลายปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ รัฐบาลให้ความสำคัญในการป้องกันและรักษาวัณโรค โดยได้เห็นชอบในหลักการแผนปฏิบัติการฯ ตามที่ กระทรวงสาธารณสุขเสนอ และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเร่งรัดยุติวัณโรค ภายใต้คณะกรรมการโรคติดต่อแห่งชาติ ช่วยผลักดันการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมวัณโรค อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ฉบับนี้ ยังมีประเด็นท้าทายที่มีแนวทางบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนดจำเป็นต้องมีการเร่งรัดการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยการสนับสนุนหน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาสังคมให้มีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ในการค้นหาผู้ป่วยวัณโรค สนับสนุนจัดหาเครื่องตรวจวินิจฉัยที่รวดเร็วโดยเทคโนโลยี อณูชีววิทยาให้กับโรงพยาบาลอำเภอขนาดใหญ่ เพื่อลดภาระของโรงพยาบาลจังหวัด พัฒนาระบบกำกับติดตามการขึ้นทะเบียนในโปรแกรม NTIP ของโรงพยาบาลนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุขให้มีการรายงานให้ครอบคลุม โดยใช้ กลไกพรบ. โรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ และการสร้างความร่วมมือจากภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และชุมชน เช่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการดูแลผู้ป่วยวัณโรคในชุมชน

๒. ผลสัมฤทธิ์รายปีของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้าน...

๒.๒ ผลสัมฤทธิ์ของแต่ละแผนย่อยภายใต้แผนปฏิบัติการด้าน... ต่อเป้าหมายและค่าเป้าหมายของแต่ละแผนย่อย

๒.๒.๑ แผนปฏิบัติการระดับชาติด้านการต่อต้านวัณโรค พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

(๑) เป้าหมาย ลดอัตราการอุบัติการณ์ของวัณโรค

(๒) ค่าเป้าหมาย ลดอัตราการอุบัติการณ์ของวัณโรคลงร้อยละ ๑๒.๕ ต่อปี จาก ๑๗๑ ต่อประชากร

๑๐๐,๐๐๐ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้เหลือ ๘๘ ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน เมื่อสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๖๔

การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านวัณโรค พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ต่อค่าเป้าหมายของแผน (แผนย่อย) ที่กำหนดไว้ในห้วงระยะเวลา ๕ ปีแรก (พ.ศ. ๒๕๖๕)*	
ผลการดำเนินงานที่บรรลุผลสัมฤทธิ์ = 143 (จำนวน 103,000 รายต่อแสนประชากร)	☐ บรรลุตามค่าเป้าหมาย (สีเขียว)** ☐ บรรลุมากกว่าร้อยละ ๗๕ ของค่าเป้าหมาย (สีเหลือง)** ☐ ดำเนินการได้ร้อยละ ๕๐ - ๗๕ ของค่าเป้าหมาย (สีส้ม)** ☒ ดำเนินการได้น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของค่าเป้าหมาย (สีแดง)**

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

ชื่อตัวชี้วัด	ปี ๒๕๖๐		ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		แหล่งข้อมูล
	ค่าเป้าหมาย	ผลงาน	ค่าเป้าหมาย	ผลงาน	ค่าเป้าหมาย	ผลงาน	ค่าเป้าหมาย	ผลงาน	ค่าเป้าหมาย	ผลงาน	
ค่าคาดประมาณอุบัติการณ์ของวัณโรค (ต่อแสนประชากร) (Estimates of TB incidence)	๑๕๐	๑๕๖ (จำนวน ๑๐๘,๐๐๐ ราย)	๑๓๑	๑๕๓ (จำนวน ๑๐๖,๐๐๐ ราย)	๑๑๕	๑๕๐ (จำนวน ๑๐๕,๐๐๐ ราย)	๑๐๐	๑๕๐ (จำนวน ๑๐๕,๐๐๐ ราย)	๘๘	๑๔๓ (จำนวน ๑๐๓,๐๐๐ ราย)	รายงานวัณโรคประจำปีที่จัดทำโดยองค์การอนามัยโลก (Global TB Report)

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ เร่งรัดค้นหาผู้ติดเชื้อวัณโรคและผู้ป่วยวัณโรคให้ครอบคลุมโดยการคัดกรองในกลุ่มเสี่ยงเป้าหมาย

การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ เร่งรัดค้นหาผู้ติดเชื้อวัณโรคและผู้ป่วยวัณโรคให้ครอบคลุมโดยการคัดกรองในกลุ่มเสี่ยงเป้าหมาย จากผลการค้นหาผู้ป่วยวัณโรคในภาพรวมพบว่า มีความก้าวหน้าอย่างมาก รวมทั้งมีการสนับสนุนงบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก และมีระบบการรายงานข้อมูลผู้ป่วยวัณโรคในภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามปัจจุบันแผนงานวัณโรคของประเทศไทยได้เริ่มมีการรวบรวมข้อมูลจำนวนกลุ่มเสี่ยงต่าง ๆ เช่น ผู้สัมผัสร่วมบ้านของผู้ป่วยแพร่เชื้อ และจำนวนเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี ที่อยู่ร่วมบ้านกับผู้ป่วยวัณโรคปอดชนิดแพร่เชื้อ ในฐานข้อมูลโปรแกรม NTIP ทำให้มีการรายงานข้อมูลจำนวนกลุ่มเสี่ยงต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ลดการเสียชีวิตในผู้ป่วยวัณโรค

ประเทศไทยมีการค้นหาผู้ป่วยวัณโรคและวัณโรคดื้อยาหลายขนานเพื่อขึ้นทะเบียนการรักษา และมีผลสำเร็จของการรักษาผู้ป่วยวัณโรครายใหม่และกลับเป็นซ้ำทุกประเภทในอัตราเพิ่มขึ้นในแต่ละปี แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่แผนงานวัณโรคประเทศไทยกำหนด เนื่องจากอัตราตาย และขาดยายังสูงอยู่ รวมทั้งผู้ป่วยสูงอายุ มีโรคร่วมซึ่งจำเป็นต้องเร่งค้นหาและนำเข้าสู่กระบวนการรักษาให้เร็วที่สุดเพื่อตัดวงจรการแพร่กระจายเชื้อ เช่น ในกลุ่มที่เข้าถึงยาก กลุ่มประชาชนในถิ่นทุรกันดาร ประชากรไร้สิทธิ์ แรงงานข้ามชาติจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีความชุกของการป่วยวัณโรคมากกว่าประเทศไทย ส่งผลต่อการเข้าสู่กระบวนการรักษาอย่างรวดเร็ว เพื่อลดอัตราการเสียชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ พัฒนาศักยภาพบุคลากรเพื่อการป้องกัน ดูแลรักษาและควบคุมวัณโรค

ประเทศไทยดำเนินการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางวัณโรคของประเทศ และมีนโยบายผลักดันให้หน่วยงานต่าง ๆ รายงานข้อมูลกลับไปยังฐานข้อมูลวัณโรคของประเทศ (NTIP) สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์สถานการณ์วัณโรคในแต่ละพื้นที่ โดยมีความครอบคลุมโรงพยาบาลนอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุข อย่างไรก็ตามจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบติดตาม การใช้งานโปรแกรม และคุณภาพข้อมูล รวมทั้งมีการพัฒนาบุคลากรด้านวัณโรคให้มีศักยภาพและแรงจูงใจในการดำเนินงานวัณโรคอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ เพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาทรัพยากรสำหรับการป้องกัน ดูแลรักษา และควบคุมวัณโรค

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างกลไกการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์อย่างยั่งยืน

การดำเนินงานเพื่อสร้างความยั่งยืนในการสนับสนุนเชิงนโยบายในการดำเนินงานวัณโรค มีกลไกการดำเนินงานเกิดขึ้นอย่างเด่นชัด อย่างไรก็ตามควรมีการสร้างกลไกการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง เช่น การประชุมคณะอนุกรรมการฯ ตามกรอบเวลาที่กำหนด การวางแผนนโยบายจากทางภาครัฐในการลดค่าใช้จ่ายและการคุ้มครองทางสังคม (social protection) เพื่อปกป้องความเสี่ยงด้านวิกฤตทางการเงินจากการสูญเสียรายได้ในกลุ่มผู้ป่วยวัณโรค และกลไกการบริหารจัดการเพื่อความยั่งยืนของการทำงานป้องกันควบคุมวัณโรค เช่น มีจังหวัดที่มีการใช้ประโยชน์จากกฎหมาย พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อการดำเนินงานวัณโรค

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการป้องกัน ดูแลรักษา และควบคุมวัณโรค

แผนวิจัยวัณโรคระดับชาติ (National Tuberculosis Research Roadmap) และส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม การดำเนินงานวัณโรค โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานผู้ให้ทุน หน่วยงานวิจัย และหน่วยงานสนับสนุนการวิจัย พบว่าผลสำเร็จการดำเนินงานบรรลุค่าเป้าหมายตัวชี้วัดที่ตั้งไว้ เนื่องจากวัณโรคเป็นประเด็นสำคัญและเป็นจุดเน้นของกระทรวงสาธารณสุขและของประเทศ อีกทั้งองค์การอนามัยโลกสนับสนุนทางด้านผู้เชี่ยวชาญและวิชาการแก่ประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง มีเครือข่ายสถาบันการศึกษาภายในประเทศและระหว่างประเทศมาร่วมสนับสนุนการพัฒนาแผนงานวิจัยวัณโรคของประเทศและมีสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขกำหนดนโยบายและงบประมาณรองรับแผนงานวิจัยทำทนายไทยที่ส่งเสริมงานวิจัยและนวัตกรรมด้านการป้องกันควบคุมวัณโรค

๓. ผลสัมฤทธิ์รายปีของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้าน... ต่อแผนระดับที่ ๑ และระดับที่ ๒ ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

๓.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑)

๓.๑.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (หลัก) ยุทธศาสตร์ชาติ ๓ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

(๑) เป้าหมาย คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑

(๒) ประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ๕. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

๕.๑ การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ

๕.๒ การป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาวะ

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ สร้างความยั่งยืนการจัดการที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานวัณโรค ทั้งนี้รวมถึงการให้ความช่วยเหลือด้านสังคมและด้านการเงินแก่ผู้ป่วยวัณโรคและวัณโรคดื้อยา เพื่อบรรเทาปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมของผู้ป่วยไม่ว่าจะอยู่ในการประกันสุขภาพระบบใด การให้บริการดูแลรักษา และการติดตามผู้ป่วยให้รักษาต่อเนื่อง

๓.๒ แผนระดับที่ ๒

๓.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (หลัก) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

(๑.๑) ผลสัมฤทธิ์การดำเนินการของแผนปฏิบัติการระดับชาติด้านการต่อต้านวัณโรค

พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ต่อเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

- เป้าหมาย ลดอัตราอุบัติการณ์ของวัณโรค
- ค่าเป้าหมาย ลดอัตราอุบัติการณ์ของวัณโรคลงร้อยละ ๑๒.๕ ต่อปี จาก ๑๗๑ ต่อ

ประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ให้เหลือ ๘๘ ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน เมื่อสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๖๔

การบรรลุผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการต่อต้านวัณโรค ประจำปี.พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ต่อเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ ตามที่กำหนดไว้*	
ผลการดำเนินงานที่บรรลุผลสัมฤทธิ์ = 143 (จำนวน 103,000 รายต่อแสนประชากร)	☐ บรรลุตามค่าเป้าหมาย (สีเขียว)** ☐ บรรลุมากกว่าร้อยละ ๗๕ ของค่าเป้าหมาย (สีเหลือง)** ☐ ดำเนินการได้ร้อยละ ๕๐ - ๗๕ ของค่าเป้าหมาย (สีส้ม)** ☒ ดำเนินการได้น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ของค่าเป้าหมาย (สีแดง)**

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

ชื่อตัวชี้วัด	ปี ๒๕๖๐		ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		แหล่งข้อมูล
	ค่าเป้าหมาย	ผลงาน	ค่าเป้าหมาย	ผลงาน	ค่าเป้าหมาย	ผลงาน	ค่าเป้าหมาย	ผลงาน	ค่าเป้าหมาย	ผลงาน	
ค่าคาดประมาณอุบัติการณ์ของวัณโรค (ต่อแสนประชากร) (Estimates of TB incidence)	๑๕๐	๑๕๖ (จำนวน ๑๐๘,๐๐๐ ราย)	๑๓๑	๑๕๓ (จำนวน ๑๐๖,๐๐๐ ราย)	๑๑๕	๑๕๐ (จำนวน ๑๐๕,๐๐๐ ราย)	๑๐๐	๑๕๐ (จำนวน ๑๐๕,๐๐๐ ราย)	๘๘	๑๔๓ (จำนวน ๑๐๓,๐๐๐ ราย)	รายงานวัณโรคประจำปีที่จัดทำโดยองค์การอนามัยโลก (Global TB Report)

๔. ผลสัมฤทธิ์รายปีของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้าน ต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) แห่งสหประชาชาติ

๔.๑.๑ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน Sustainable Development Goals – SDGs*

(๑) เป้าหมายที่ (Goal) ๓ สร้างหลักประกันการมีสุขภาพที่ดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคน ในทุกช่วงวัย

(๒) เป้าหมายย่อย (Target) ๓.๓ ยุติการแพร่กระจายของเอชไอวี วัณโรค มาลาเรีย และโรคเขตร้อน ที่ถูกละเลย และต่อสู้กับโรคตับอักเสบ โรคติดต่อทางน้ำ และโรคติดต่ออื่น ๆ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓

ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงาน

ชื่อตัวชี้วัด	ปี ๒๕๖๐		ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		แหล่งข้อมูล
	ค่าเป้าหมาย	ผลงาน	ค่าเป้าหมาย	ผลงาน	ค่าเป้าหมาย	ผลงาน	ค่าเป้าหมาย	ผลงาน	ค่าเป้าหมาย	ผลงาน	
ค่าคาดประมาณอุบัติการณ์ของวัณโรค (ต่อแสนประชากร) (Estimates of TB incidence)	๑๕๐	๑๕๖ (จำนวน ๑๐๘,๐๐ ๐ ราย)	๑๓๑	๑๕๓ (จำนวน ๑๐๖,๐๐ ๐ ราย)	๑๑๕	๑๕๐ (จำนวน ๑๐๕,๐๐ ๐ ราย)	๑๐๐	๑๕๐ (จำนวน ๑๐๕,๐๐ ๐ ราย)	๘๘	๑๔๓ (จำนวน ๑๐๓,๐๐ ๐ ราย)	รายงานวัณโรคประจำปีที่ทำโดยองค์การอนามัยโลก (Global TB Report)

๕. ปัญหาและอุปสรรค

๕.๑ การเข้าถึงการรักษา และการขึ้นทะเบียนการรักษาของผู้ป่วยวัณโรคยังไม่ครอบคลุม ผู้ป่วยวัณโรคส่วนหนึ่ง ยังไม่ได้รับการวินิจฉัยและเข้าสู่กระบวนการรักษา หรือการรายงานจากสถานบริการสาธารณสุขไม่ครอบคลุมทุกแห่ง โดยเฉพาะหน่วยบริการนอกกระทรวงสาธารณสุข

๕.๒ การวินิจฉัยด้วยเทคโนโลยีอณูชีววิทยา (Molecular test) ยังไม่ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ ทำให้การดำเนินงานวัณโรคในระดับพื้นที่เกิดความเหลื่อมล้ำในเรื่องของประสิทธิภาพการดูแล และรักษาผู้ป่วยวัณโรค

๖. แนวทางการปรับปรุงการดำเนินการ

๖.๑ ผลักดันแผนปฏิบัติการต่อต้านวัณโรคระดับชาติ และ นโยบายเร่งรัดพัฒนาเครือข่าย การดำเนินงานวัณโรคในสถานบริการสาธารณสุขทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคมให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน

๖.๒ พัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการ สนับสนุน จัดหาเครื่องตรวจด้วยวิธีอณูชีววิทยา และขยายความครอบคลุมให้สามารถตรวจวินิจฉัยที่รวดเร็วด้วยเทคโนโลยีอณูชีววิทยาพร้อมทั้งมีการนิเทศติดตามเพื่อให้การสนับสนุนเชิงเทคนิคและทรัพยากรแก่ห้องปฏิบัติการระดับเขตและพื้นที่

๖.๓ ปรับปรุงพัฒนาฐานข้อมูลในโปรแกรม NTIP ในการบันทึกข้อมูลจำนวนเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปีที่อยู่ร่วมกับผู้ป่วยวัณโรคและบันทึกข้อมูลจำนวนผู้สัมผัสร่วมบ้าน

๖.๔ เร่งรัดการดำเนินงานคัดกรอง ค้นหาผู้ป่วยวัณโรคโดยการถ่ายภาพรังสีทรวงอก ร่วมกับเทคโนโลยีการวินิจฉัยทางอนุชีววิทยา ใน ๗ กลุ่มเสี่ยง ได้แก่ ผู้สัมผัสวัณโรคร่วมบ้าน ผู้ที่ติดเชื้อเอชไอวีร่วม ผู้ป่วยเบาหวาน ผู้สูงอายุ กลุ่มผู้ต้องขัง แรงงานข้ามชาติ และบุคลากรสาธารณสุข

๖.๕ เร่งรัด บูรณาการเสริมสร้างความเข้มแข็งร่วมกับแผนงานเอดส์ ในการดำเนินงานให้การรักษาวัณโรคระยะแฝงในผู้ติดเชื้อเอชไอวี

๖.๖ เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการวัณโรคดื้อยา (programmatic management of drug resistance TB: PMDT) ให้ครอบคลุมทั้งประเทศ โดยมีนโยบาย Universal DST ให้ทดสอบความไวของเชื้อต่อยารักษาวัณโรค (DST) ในผู้ป่วยวัณโรคทุกราย

๖.๗ พัฒนาศักยภาพของบุคลากรโดยการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรให้ชัดเจน ทั้งด้านการควบคุมป้องกันวัณโรคและบุคลากรด้านการวิจัย

๖.๘ เสริมสร้างความเข้มแข็งและต่อเนื่องในการควบคุมกำกับ ติดตามและประเมินผล แผนงานโครงการต่างๆ หลายตัวชีวิตที่ไม่บรรลุเป้าหมายเนื่องจากขาดการควบคุมกำกับ ติดตาม ประเมินผล

๖.๙ หาแนวทางการจัดสรรงบประมาณในการช่วยเหลือ เยียวยา ผู้ป่วยและครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากการป่วยเป็นวัณโรค

๖.๑๐ ในการพัฒนาแผนปฏิบัติการระดับชาติด้านการต่อต้านวัณโรคฉบับต่อไป ควรปรับตัวชีวิตบางตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทในปัจจุบันและอนาคต รวมถึงต้องมีประสิทธิภาพในการวัดผลทั้งด้านเวลา ปริมาณ และคุณภาพ